

**Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
16 augustus 2018, nr. 18215851, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van
artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden
bescherming van de onbedekte teelt van aardbei tegen suzuki-fruitvlieg
(Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de onbedekte teelt van aardbei
tegen suzuki-fruitvlieg (*Drosophila suzukii*), 2018)**

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend het gebruik van Benevia ter bescherming van de onbedekte teelt van aardbei tegen suzuki-fruitvlieg (*Drosophila suzukii*).

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt na 120 dagen.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de onbedekte teelt van aardbei tegen suzuki-fruitvlieg (*Drosophila suzukii*), 2018.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
R.P. van Brouwershaven
directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via "mijn.rvo.nl". Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT BENEVIA (11 569)

Wettelijk Gebruiksvoorschrift

Het middel is uitsluitend toegelaten als insectenbestrijdingsmiddel voor het professionele gebruik door middel van gewasbehandeling in de volgende toepassingsgebieden (volgens de geldende Definitielijst toepassingsgebieden versie 2.1 Ctgb juni 2015) onder de hierna vermelde toepassingsvoorwaarden.

Toepassingsgebied	Te bestrijden organisme	Maximale dosering ¹ Middel per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per 12 maanden	Minimum interval tussen toepassingen in dagen	Veiligheids termijn in dagen
Aardbeien (onbedekte teelt)	Suzuki-fruitvlieg (<i>Drosophila suzukii</i>)	0,75 L/ha	2	7	1

¹ Verlaging van de dosering is toegestaan, maar van het maximaal aantal toepassingen en de andere toepassingsvoorwaarden mag niet worden afgeweken. Werkzaamheid is vastgesteld voor de genoemde dosering per toepassing en niet voor verlaagde doseringen.

Overige toepassingsvoorwaarden

Om residuen in voedings- of voedergewassen ten gevolge van ophoping van persistente bodemmetabolieten te voorkomen, is het gebruik van dit product beperkt tot 2 toepassingen per jaar volgens het gebruiksvoorschrift. Dit product, of andere producten die cyantraniliprole bevatten, mogen gedurende hetzelfde jaar niet nogmaals op hetzelfde perceel worden toegepast.

Om het grondwater te beschermen mag dit middel in de teelt van aardbei niet worden gebruikt in grondwaterbeschermingsgebieden.

Gevaarlijk voor bijen. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit middel op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen wanneer deze actief bezocht worden door bijen alleen toepassen tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Om niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen / insecten en in het water levende organismen te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van aardbeien uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van één van de volgende maatregelen:

- *Sleepdoek met minimaal 50% driftreducerende spuitdoppen met inachtneming van een teeltvrije zone van tenminste 200 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste rij of de laatste plant in de rij tot aan de perceelgrens/insteek van de sloot).*
- *lage spuitboomhoogte (maximaal 30 cm boven de top van het gewas) met driftarme Venturidoppen in combinatie met een kantdop en luchtondersteuning met inachtneming van een teeltvrije zone van tenminste 200 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste rij of de laatste plant in de rij tot aan de perceelgrens/insteek van de sloot).*
- *conventionele spuit met minimaal 50% driftreducerende spuitdoppen in combinatie met een kantdop en Hardi TwinForce luchtondersteuning, met inachtneming van een teeltvrije zone van tenminste 200 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste rij of de laatste plant in de rij tot aan de perceelgrens/insteek van de sloot).*

Resistentiemanagement:

Dit middel bevat de werkzame stof cyantraniliprole. Cyantraniliprole behoort tot de ryanodine receptor modulators. De Irac code is 28.

Bij dit product bestaat er kans op resistentieontwikkeling. In het kader van resistentiemanagement dient u de adviezen die gegeven worden in de voorlichtingsboodschappen, op te volgen.

TOELICHTING

1. Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te bestrijden is.

2. Adviezen

2.1. Noodsituatie

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van een noodsituatie.

Gevaar

Sinds komt 2013 de suzuki-fruitvlieg door heel Nederland voor. Dit is gebleken uit een landelijk monitoringsnetwerk waarbij op verschillende locaties suzuki-fruitvliegen werden aangetroffen, onder andere in aardbeien. Vanwege het aanzienlijk warmere voorjaar in 2018 ten opzichte van de voorgaande jaren is de populatie van de suzuki-fruitvlieg eerder en sneller opgebouwd, waardoor de druk door de suzuki-fruitvlieg aanzienlijk hoger is dan voorgaande jaren. De verwachting is dat de suzuki-fruitvlieg vanaf juli leidt tot aantastingen in de onbedekte teelt van aardbeien waardoor eventuele schade later in het teeltseizoen zal optreden. Zelfs bij een gering aantastingsniveau is de economische schade groot, omdat aangetaste partijen niet in de handel gebracht kunnen worden. In de na-oogst fase kan de aantasting door de suzuki-fruitvlieg in aardbei zichtbaar worden, omdat eitjes uitkomen en de larve zich voeden met het vruchtvlees, waardoor snel rot ontstaat in het geoogste product. Deze ontwikkeling van het schadebeeld leidt er toe dat enkele aangetaste vruchten tot een volledige afkeuring een partij kunnen leiden. Vruchten zijn dan onverkoopbaar.

Alternatieven

Niet-chemisch

In 2014 is een meerjarig onderzoek gestart, gericht op de ontwikkeling van een integrale strategie voor de beheersing van de suzuki-fruitvlieg in de Nederlandse tuinbouw.

Op dit moment wordt praktijkervaring opgedaan met het inzetten van diverse gewassen met insectengaas. Het moment van aantasting kan door inzetten worden verlaagd, waardoor de aantasting uiteindelijk lager uitkomt. Inzetten is niet overal toegestaan als gevolg van ruimtelijke ordeningsregelingen. Er zijn nog geen natuurlijke vijanden die in de praktijk kunnen worden ingezet. Hygiënische maatregelen zoals frequent onrijper plukken, alle aangetaste fruit afvoeren en vernietigen, afgevalen fruit opruimen e.d. kan schade van de suzuki-fruitvlieg beperken. Dit biedt echter gedeeltelijk een oplossing en is in de praktijk lastig uitvoerbaar.

Met niet-chemische maatregelen kan de schade slechts gedeeltelijk worden beperkt. Sommige methoden bevinden zich nog in de onderzoeksfase, of kunnen niet onder alle omstandigheden of regio's worden toegepast. De niet-chemische maatregelen zijn daardoor onvoldoende effectief om suzuki-fruitvlieg afdoende te bestrijden.

Chemisch

In de onbedekte teelt van aardbeien zijn middelen toegelaten op basis van spinosad, deltamethrin en thiacloprid, waarvan bekend is dat deze een werking hebben tegen suzuki-fruitvlieg. Via de regeling uitzondering bestrijdingsmiddelen (RUB) is een middel op basis van vetzuren van kaliumzouten beschikbaar. Uit onderzoek komt naar voren dat dit middel een werking op de volwassen stadia van suzuki-fruitvlieg heeft. Er is echter onvoldoende informatie beschikbaar over het middel om dit met zekerheid vast te stellen waardoor dit nog niet als alternatief gerekend kan worden. Van andere toegelaten insecticiden in de teelt van aardbeien is het aannemelijk dat ze niet werkzaam zijn op de

suzuki-fruitvlieg of hier is onvoldoende informatie over bekend. Deltamethrin en spinosad hebben als restrictie dat zij niet toegepast mogen worden tijdens de bloei. De veiligheidstermijn van deltamethrin is 3 dagen wat de eveneens het gebruik beperkt. Met de beschikbare middelen kan in combinatie met hoge druk van suzuki-fruitvlieg de onbedekte teelt van aardbei teelt onvoldoende beschermd worden tegen suzuki-fruitvlieg.

Bijzondere omstandigheden

De werkzame stof cyantraniliprole is 14 september 2016 opgenomen op de lijst van goedgekeurde werkzame stoffen van Verordening (EG) nr. 1107/2009. Op 26 april 2018 is een middel op basis van cyantraniliprole toegelaten. De toelatinghouder heeft daarom in mei dit jaar een NLKUG aanvraag ingediend bij het Ctgb voor de uitbreiding van het toepassingsgebied van het middel op basis van cyantraniliprole voor onder andere de onbedekte teelt van aardbeien in Nederland. De toelating is in teeltseizoen 2018 niet beschikbaar.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- Een landbouwtechnisch doelmatige onbedekte teelt van aardbei in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende mogelijkheden tot bestrijding van suzuki-fruitvlieg;
- Een landbouwtechnisch doelmatige onbedekte teelt van aardbei in Nederland is met het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet mogelijk;
- Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van cyantraniliprole in de onbedekte teelt van aardbei waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is.

De tijdelijke vrijstelling van Benevia voor het bestrijden van suzuki-fruitvlieg in de onbedekte teelt van aardbei voldoet aan de criteria voor een noodsituatie.

2.2. Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgezondheid

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezin:

Om residuen in voedings- of voedergewassen ten gevolge van ophoping van persistente bodemmetabolieten te voorkomen, is het gebruik van dit product beperkt tot 2 toepassingen per jaar volgens het gebruiksvoorschrift. Dit product, of andere producten die cyantraniliprole bevatten, mogen gedurende hetzelfde jaar niet nogmaals op hetzelfde perceel worden toegepast.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezin:

Om het grondwater te beschermen mag dit middel in de teelt van aardbei niet worden gebruikt in grondwaterbeschermingsgebieden.

Ecotoxiciteit

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezin:

Gevaarlijk voor bijen. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit middel op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen wanneer deze actief bezocht worden door bijen alleen toepassen tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Om niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen / insecten en in het water levende organismen te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van aardbeien uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van één van de volgende maatregelen:

- *Sleepdoek met minimaal 50% driftreducerende spuitdoppen met inachtneming van een teeltvrije zone van tenminste 200 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste rij of de laatste plant in de rij tot aan de perceelgrens/insteek van de sloot).*
- *lage spuitboomhoogte (maximaal 30 cm boven de top van het gewas) met driftarme Venturidoppen in combinatie met een kantdop en luchtondersteuning met inachtneming van een teeltvrije zone van tenminste 200 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste rij of de laatste plant*

in de rij tot aan de perceelgrens/insteek van de sloot).

- *conventionele spuit met minimaal 50% driftreducerende spuitdoppen in combinatie met een kantdop en Hardi TwinForce luchtondersteuning, met inachtneming van een teeltvrije zone van tenminste 200 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste rij of de laatste plant in de rij tot aan de perceelgrens/insteek van de sloot).*

Conclusie

Het College constateert dat er na het inachtnemen van restrictiezinnen geen risico verbonden is aan de vrijstelling.

Advies

Gezien het risico adviseert het College een vrijstelling ex artikel 38 Wgb van het gewasbeschermingsmiddel Benevia in de teelt van aardbei te verlenen onder vermelding van de volgende restrictiezinnen:

Om residuen in voedings- of voedergewassen ten gevolge van ophoping van persistente bodemmetabolieten te voorkomen, is het gebruik van dit product beperkt tot 2 toepassingen per jaar volgens het gebruiksvoorschrift. Dit product, of andere producten die cyantraniliprole bevatten, mogen gedurende hetzelfde jaar niet nogmaals op hetzelfde perceel worden toegepast.

Om het grondwater te beschermen mag dit middel in de teelt van aardbei niet worden gebruikt in grondwaterbeschermingsgebieden.

Gevaarlijk voor bijen. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit middel op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen wanneer deze actief bezocht worden door bijen alleen toepassen tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Om niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen / insecten en in het water levende organismen te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van aardbeien uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van één van de volgende maatregelen:

- *Sleepdoek met minimaal 50% driftreducerende spuitdoppen met inachtneming van een teeltvrije zone van tenminste 200 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste rij of de laatste plant in de rij tot aan de perceelgrens/insteek van de sloot).*
- *lage spuitboomhoogte (maximaal 30 cm boven de top van het gewas) met driftarme Venturidoppen in combinatie met een kantdop en luchtondersteuning met inachtneming van een teeltvrije zone van tenminste 200 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste rij of de laatste plant in de rij tot aan de perceelgrens/insteek van de sloot).*
- *conventionele spuit met minimaal 50% driftreducerende spuitdoppen in combinatie met een kantdop en Hardi TwinForce luchtondersteuning, met inachtneming van een teeltvrije zone van tenminste 200 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste rij of de laatste plant in de rij tot aan de perceelgrens/insteek van de sloot).*

3. Overwegingen

Een tijdelijke vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Benevia is gewenst, omdat zonder deze vrijstelling de onbedekte teelt van aardbei op geen enkele andere redelijke wijze te beschermen is tegen suzuki-fruitvlieg. Hierdoor wordt de doelmatige onbedekte teelt van aardbei bedreigd. Belanghebbenden spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een regulier toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld.

4. Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Benevia ter bescherming van de onbedekte teelt van aardbei tegen suzuki-fruitvlieg (*Drosophila suzukii*).

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt na 120 dagen.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,*

R.P. van Brouwershaven

directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit